

*О д а б р а н а д е л а
Д р а ї а н а А л е к с и ї а*

*кнѣиїа йрва
Обилаїїносїї – сабрани кнѣиїеви сїи*

Издавач захваљује
Покрајинском секретаријату за културу,
јавно информисање и односе са верским заједницама АП Војводине
на финансијској подршци за објављивање ове књиге.

Насловна корица:
Драган Алексић: „Обилатности” 1922,
уметничка интервенција Саша Пешић (2025)

Copyright © Гојко Тешић & Ива Тешић

Copyright © 2025, за српски језик, за Србију и Црну Гору, АГОРА

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати,
прештампавати или преносити у било којој форми или било којим
средством без дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који
други начин или било којим другим средствима дистрибуирана или
умножавана без одобрења издавача. Сва права за објављивање ове књиге
задржавају аутор и издавач по одредбама закона о ауторским правима.

ДРАГАН АЛЕКСИЋ

ОБИЛАТНОСТ

Сабрани књижевни списи

Приредили
Гојко Тешић и Ива Тешић

Зарат Александр

Svi na okup blizu je dan razračuna pašli će stare vrednote „umetnosti“
sveukupni krematoriji ne donateju toliko kalorija u telo izrullih mumija kao dada

dada-yougo dada-yougo
DADA
dada-yougo dada-yougo
DADA
dada-yougo dada-yougo
D-A-D-A
dada-yougo dada-yougo
D-A-D-A

5 D **B^{r.} N° 1.**

plh pah plh pah plh

dada-yougo dada-yougo
-da-
dada-yougo dada-yougo
-da-
dada-yougo dada-yougo
-da-

TANK

dada-yougo dada-yougo
DA
dada-yougo dada-yougo
DA
dada-yougo dada-yougo
DA
POŠTUJTE
DADASOFE

UREĐNIK I DRAGAN ALEKSIĆ
DIRECTEUR

ZAGREB *prot dada-
starovi rade
u ovoj prima dada-reviji,
vrlo zaslužni jugosl.
umetnici, pro-
pagirajte to je glas naroda*

0 ŽOV

D
da2a2
da2a2
da2a2
da2a2
da2a2
da2a2

KNOVO 1922
KNOVO

ПРОЛОГ

ДРАГАН АЛЕКСИЋ

ДРАГАН АЛЕКСИЋ – Стар да би био млад, неспособан да игра на трапезу. Чулност. Војник. Војник новца да би била искалиграфисана реч „романтични песник”.

Журналиста, боксер, утамањивач вина и ементалера. Опис тела приватно.

Визиолог не, разбојник по потреби, духовит никада. Са искуством и лава и пацова. Добре намере често му свирају на парадама.

Тешко вама ако немате јаче песнице од овог песника – чврстину песницама, строгим песмама.

ВОДНИК ДАДАИСТИЧКЕ ЧЕТЕ

Пре десет година у магловитом октобру на Краловским Виноградима у Прагу, на Јиржијовом Намјести, између апартмана два скандинавска консула, у једној соби пуној гимнастичких справа одржао сам једну салонску конференцију о *Оријарџу*. Четири моја друга из боксерске школе Џо Јахелке из Кладна, један навијач прашке „Спарте“, три случајна познаника из редакције *Народњи љолийника*, у којој сам нашао првог васпитача у модерној журналистици, стереотипер из листа *Час* с којим сам код Шенфлока попио сигурно аковче пива, два југословенска студента који су се хвалили да су се попели на споменик Светог Вацлава, једна млада девојка из „Злате Хусе“, два моја билијарска партнера који су ме учили чешки, мачка гђе Веверка и г. Бренер, консуларни чиновник из комшилука. Када би погасили сијалице видели би да нико не би дремнуо. Јер, истичем, читао сам са темпераментом, дубоко верујући у смисао и истину мога програма: тумачио сам свој проналазак, *орјанску уметност*, скраћену у реч „оргарт“.

Г. Бренер, који је још у доба Ведекиндове младости пропао у кошу неког баварског литерарног листа, слушао је пажљиво сваку реч. Он је заборавао да пали цигарете, а отворена уста показала су да његови оштри зуби траже да самељу, заједно са мозгом, чудне реченице. Када сам завршио он је рекао:

– Знате ли ви шта је дадаизам?

Одржавајући континуитет дрскости, одговорио сам брзо:

– Секта, слична баптистима.

– Немате појма. Дакле да вам кажем: то што сте измислили већ је увелико пронађено. Дадаизам је чак далеко проширио, разрадио и исконструисао дела на основу тога што сте ви сада назвали програмом органске уметности. Доказаћу вам...

– Консуларни чиновник из комшилука разочарао би ме да нисам већ формулисао своје држање према изненађењима. Искористио сам прилику док су се млади моји пријатељи свађали око девојчице из „Злате Хусе“ и разјурио кратко скуп гашењем сијалица. На степеницама сам подсетио Бренера да сам радознао.

Сутрадан већ сам стављен у контакт са извесним господином Нолом. Он је био глумац, редитељ, куплетиста, писац комада, акционер позорнице „Револучни сцена“. Играјући Бихнера он је кварио нерве, али је имао зато освежавања на све стране: на пример Хашек и Боријан, Јиржи Волкер, Нојман и Карел Тајге. Оно што је у то време тражило нове изразе у чешкој литератури обележено је тим именима. Он, Нол, није знао за Ајзенштајна,

али је стварао колосалне бинске конструкције располажући свим димензијама. И, што је најважније, умео је да ме упутује у постојање дадаизма, и да сам га колосално балкански етикирао. За час сам био у вези са познатим – за мене непознатим епископима дадаизма: Куртом Швитерсом, Раулом Хаусманом, Валтером Мерингом, Рихардом Хилсенбеком и Максом Ернстом. Моје предавање о органској уметности преведено је и послато као циркулар свој тој господи ведрога духа и бесног замаха. У философским разматрањима г. Хаусмана ја сам био један камен спотицања. Тврдило се, на име, да је дадаизам покрет који је пронађен и поведен лично вољом појединаца, без икаквих веза са оним што се зове парадним термином „срце” а сада, одједном, појављује се један југословенски литерарни шврља који проналази исту ствар без икаквог рафинмана мисли и хотења. Дадаистичка философија, већ одавно названа „дадасофијом”, изменила је, на основу тог искуства, масу појединости у свом покрету.

Обавештен, пророк дадаизма Тристан Цара о феномену „оргарт”, био је одушевљен:

– Оргарт је дада и обрнуто. Коригујте обадвоје!

Још две интимне конференције, једно обавештење у хановерском „Цвигелфишу” издавача Паула Штегемана, Швитерсово писмо, и ја се реших да уђем у дадаистички покрет као први југословенски представник и балкански вођа. Никада се ниједна илузорна каријера није тако брзо ишчакорила.

Зими сам писао много: дадаистички манифест на српском језику, први те врсте, приче, песме, конструкције романа, драме, предавања, философске расправе и цели ватромети дадафоризма (дадаистичких афоризама, чији сам патент држао чврсто). Моја дадаистичка машина тражила је вентиле. Љубомир Мицић, баук Загреба, покренуо је почетком 1921. *Зенић*. Никада га нисам видео, али ми се учинио довољно растегљиво тесто за дадаистичку оклагију. Преписка. Коментари преписки. Зенитистичка апсорпција. Опортуни меланж дадаизма и зенитизма. Најзад, у *Зенићу* помпезно излазе моји дадаистички састави, на опште увесељење домаће литерарне екипе очупавеле у исечцима експресионизма. Крешимир Ковачић, завршавајући своје *Пар нас са Парнаса* прекинуо је посао и научио напамет *Овалност око овалности*. Јоза Кљаковић нашао је једну инспирацију. Љубомир Мицић хвалио се како је пронашао једног до апсурда куражног књижевника, а његов брат Бранко Пољански оставио је и мариборско позориште, Скрбиншека и Загреб, долетео у Праг и потражио ме у комшилуку Влаха Буковца код Стромовке:

– Направићемо чуда! Овај средњоевропски надувани свет мисли да ми још увек дувамо у флигелхорне „Љубомира у Елизијуму” и у кантилене генерала Прерадовића. Бре, цела Југославија, Иван Трнски и Каћански. Има још две зверке које су занимљиве: Винавер, пргав и својеглав, и Бошко Токин, који нас кљуца неким футуристичким бибером. Направићемо чуда ако сад одавде задречимо...

Конструктиван младић, какав сам био, без глумачке нервозе и галантности обећања, рекао сам и извршио: манифестоваћемо дадаизам и зенитизам на јавним скуповима. Литература треба да узме методе политике. Не треба да се бежи ни од блефа. И политици је то основно средство. Еластичирамо се! Бранко Пољански слагао се све дотле док није неки ехо добацио речи Љубомира Мицића. Онда је пристао да манифестујемо два литерарна близанца, дадаизам и зенитизам, сваки причајући о своме. У Штјепанској улици, усред Прага, у великој југословенској сали, обавили смо нашу приредбу огромним шареним плакатима, конструктивистичким, и једне вечери 1.000 слушаца имало је шта да чује. Каква поезија, каква дрскост...

Пре но што је почела оштра туча, изречене су програмске речи. Читао сам их са једног мог папируса, који је био дугачак отприлике 25 метара и одмотавао се у недоглед. Говорио сам о дадаизму и Паневропи, коју сам савсим иреално конструисао. Кроз свест данас ми иду те телеграмске реченице, свеже као најсвежији сезонски букети:

Све је свеједно.

Логика је само средство за васпитање.

Васпитаном и образованом логика је непотребна.

Страх је органска логика, религиозност производ страха, границе геометријски ликови једног учмалог идеализма.

Зато смо за бунтовност, Паневропу и личну вољу у визијама.

Уметност је изражавање, изражавање је инстинкт, свако се по свом нагону изражава, нема граница ни правила изражавања као што нема ни граница у облицима у природи.

Кристали су фаворизована лепота. Објективно лепше је оно што је аморфно, а то је гро природе и визије, ми смо за аморфну уметност. Крик не пита за такт.

Али, и то је свеједно. Направимо наш локални термин: какотедрагост.

Границе свести претерано су везане за логику, то јест васпитање.

Најлепши израз свести још увек је неограничена дијалектика.

Ако се ради о тзв. искреном изразу, онда он мора да долази кроз спроводне цеви подсвести. Она даје прилике за једине изразе који су потпуно органски формирани.

Мозак је само спроводник, регулатор дијалектичке бујице.

Деструкција свих машина нашег времена није поштедила ни мозак.

Хоћете ли крајност?

Сан је без регулатора, као све слободно у простору. Сан следује директно вишим васионским законима, он је део извесног неописаног сазвежђа, он је директни потомак Ствараоца.

Свест мање додирује линију судбине од сећања на сан.

Сан је права слика органског и природног израза човекова.

Кроз сан се врши хигијенска масажа свести.

Сан је дадиља фантазија.

Сан је краљ визија, фабрикант лиризма, родитељ појма произвођења.
Без сна не може се осетити ни живот ни смрт. Ни однос црно-бело.

Укратко: живети и уметниковати весело, без правила итд.

Све би то било лепо и красно да нисам имао толико куражи да, поред ове дадасофије, почнем и са читањем примера. Али, када сам прочитао једну песму која се звала „Љубавна формакопеја” и која је овако гласила:

Млада дама као сено.
Два акумulatora
Стојте, браћо трепетљивци,
Два-три конвертора.

Silicum calcii oxysilphurati,
Oxygenu, Baxi pulveri,
Cantharides, nitro carbonat,
Pulvus mixtus genui Malveri...

... поче такво урликање да сам слутио све. Столице задрндаше, полетеше и поклопише зачас широку бину, електричне сијалице кратко угашише, дерњава искуља из свих углова, врисак девојака измами шамаре, а за пет секунда није се знало ко кога бије. Урликање и крхање заглуши све. Кроз гужву и ударање на све стране изађосмо са ове живе цазбанд капеле у којој није један револвер потрзан.

Али, није то био сигнал опомене. Боже сачувај. Ускоро се просу море дадаистичких и зенитистичких стихова по разним соареима и салонским скуповима, где би љубазни домаћин једва сачувао своје столице, вазе и сервесе.

Из Берлина добијамо поздраве. Раул Хаусман обећава да ће ми подићи надгробни споменик. Валтер Меринг написао је песму о лому. Зенитистички вођа Љубомир Мицић сипа стреле: како се то смео манифестовати дадаизам? Његов прашки амбасадор, Пољански, добија претећа писма. Кад сам на немачком универзитету хтео одржати сличну манифестацију, уочи предавања убоде сам мучки ножем у *Сијале-бару*.

Пољански је био велик ветропир: живахан, конфузан, тражио је ма шта што би даље изазивало. Он је сматрао, и убеђивао ме да сам зенитиста, тумачећи ми сто пута дневно шта је зенитизам, шта је балканство и шта је поезија Љ. Мицића. Слушао сам из радозналости, јер је умео све да повеже масним досеткама. Његова упоређења личила су на метафоре из *WC*. Добар дух Карела Тајгеа, једног сјајног сликара, новинара, карикатуристе и најлуђег Чеха кога је дала историја од Пршемисла Отокара наовамо, давао је шарма и Пољансковим речима.

Пишем студију о Швитерсу, излази у *Зенићу*. Љ. Мицић говори о великим могућностима у Југославији. Једна посета Кашаку у Бечу, једно

предавање и одлазак у Загреб. Мицић ужива: мала чета појачана је! Настаје један чудан живот.

Главни штаб: Пејачевићев трг, кафана „Корзо” поподне, „Казалишна” ујутро.

Преко пута главног штаба Пеција Петровић са доброћудним осмехом. Никада нисам разумео зашто је онакав литерарни упорник, као што је био Мицић, од свих старих писаца једино волео – Пецију! Можда зато што је преко пута Пецијиног стана била канцеларија *Зенића*, канцеларија отета од спаваће собе и предсобља, пуна хартије. Архипенкових копија, Клеових слика, једног Срђе Злопоглеђе, идеала Љ. Мицића, рукописа Херварта Валдена, уредника *Штурма*, пророчанства о успеху *Зенића*, просутог мастила и гумиарабика, Липшицових фигура, Супоовог аутограма, једне панораме Вргинмоста, родног места Мицићевог, и неколико штампбиља којима је преко штампаног повеза *Зенића* Мицић стрпљиво ударао „мур” који је обележавао нумеру листа. Један клио вршио је улогу администратора, а гђа Мицић књиговође и преводиоца са свих језика, пошто Љ. Мицић није знао ниједан, а Пољански је одлично говорио словеначки.

Љ. Мицића не познајете? Какав психолошки портрет!

Нешто од глумца и дидактичара, нешто од оперског корепетитора и политичког идеалисте. Најзад, мала запршка талента и огромна фикс-идеја: генијалност, зар не! Крклец, кога сам тада упознао и који ме знао по неким стварима штампаним за време рата у *Југословенској њиви*, затим Милан Беговић и А. Б. Шимић говорили су о Мицићу са разноликим осећањима одвратности. Зашто? Тада сам, као странац назревао непречишћене узајамне рачуне, доцније нешто више од тога. Ипак, није нико имао разлога да мрзи тог намрштеног Кордунаша, који је умео „у зору својих сомнабулизама” да пева нежне лирске тик-так стихове:

Бојим се умрећу
кад угасим свећу...

У Загребу, који је тек настајао као слободна варош, еластичност је постала облик морала. И приватног. Природно, један тврдоглав човек, као Љ. Мицић, ту није био ништа до пркоса. У литератури газдинство Крлежа, у кафанама разбуктала журналистика, у излозима експресионизам, фарбан још увек регионално. Интернационализам Мицићев ни комунистички ни социјалистички био је нејасна шимера од које се плашило. А. Б. Шимић кога сам приватно стекао за присталицу дадаизма у начелу, настојао је да *Зенић* прикаже као наш *Штурм*. Погрешка! Креша Ковачић сматрао је све за блеф. Погрешка! Беговић све за лудост и ограниченост. Катрастофална погрешка! Крлежа – за пубертет. Незнање! Винавер је веровао да ће *Зенић* бити једна случајна интернационална модерна антологија. Тако су, уосталом, мислили готово сви млади београдски књижевници.

По Загребу смо секташки бранили своје програме. Професор Вернић је био један од оних који је ведро примио наше друштво. Беговић ме звао да пређем у *Криџику*. Али, тада се у издањима *Зеница* после манифеста и Голове књиге *Париз јори*, појављује и коректура мог романа *Провала Исуса Христиа*. Намера: један дадаистички Ренан. Затегнутост односа са Мицићем расла је са сваком „шлајфном” коректуре. Он је сваког јутра говорио: Ви спремате дадаистички препад како бисте ми изиграли часопис. Или: Ви шурујете са Беговићем и Токином. Или: Ви штампате ствари у Бечу а ништа нам не говорите. Најзад (каква тешка моћ размишљања): Ви сте дадаиста! Рекох: Хвала Господу да сте најзад после годину дана видели! Одох, склопих свој број новог листа *Дада-џанк* и написах за бечки часопис *Ма* једну песму на интернационалном језику. Ту излази упоредом прва Швитерсова песма у цифрама. За недељу дана девет дадаиста било је у мом *Дада-џанку*, затим још неколико у специјалном издању *Дада-џаз*, кад изађе и Мицићев осветољубиви памфлет *Дада-јок*. Цео се Загреб занимао: Гле, ово је сад тек занимљиво!!

У дадаистичкој чистокрвној чети нашло се неколико талената: пок. Драган Сремац, пок. Видо Ластов (први Рус који је 1921. знао перфектно српски), др Славко Станић, Михаило С. Петров (сликар) др А. Милинковић и други. Ускоро дође пакт са суботичким и новосадским активистима око листа *Ћт* (Шугар, Арањмивес, Чука). Исти онај програм којим сам у Прагу изазвао туче и нож истичемо у едицијама. Турнеја: гужва у Осеку, невероватни доживљаји у Суботици (музика мириса, дадаистичке пантомиме, активистички стихови, лом у публици), и – дадаизам се повлачи у Београд.

Крајем 1921. године зелена штофана дугмета на црвеном оделу појавише се у „Москви”. Неколико дана пре тога излази апел Раула Хаусмана на све дадаисте света, да сачекају једно сто година док човечанство дозре за њихову еластичност духа, а за дадаистички архив у Берлину (који је средио Валтер Меринг) да свака група пошаље по један примеран последњи дадаистички рад. Архив ће се отворити тек 1999. године, и тим саставима лансирати неоодадаизам као академску школу.

Другим речима: одустајемо од борбе, непобеђени, свесни да треба зарадити паре. Али еластичност нека нам послужи за жонглерство у свим областима јавног рада, па и у литератури. Пиши што свет од тебе тражи, а проналази кад ти буде аранжирана вила. Ми смо држали групу још извесно време. У име наше балканске чете пок. Драган Сремац послао је наш прилог за дада-архив. То је била најинтересантнија песма коју може да човек извуче из 55.000 немачких речи:

DADARITTER
Dürfen
Können

Mögen
Müssen
Sollen
Wollen
Wissen

После тога дадаизам не жели да се код нас више манифестује. Ту и тамо његове стопе заглибе у туђе баште, али колективно ништа. Међутим... трагови.

У саксијама београдских „шауфенстера” ницале су семенке Марка Ристића, Дуде Тимотијевића, Александра Вуча, Милана Дединца и Саше Дерока. Кроз топличку коконску завесу ишчаурио се Раде Драинац из пастирског Радојка Јовановића; поштанско дете Душан Јерковић чупао је помало дада-браду. Ускоро је брада морала са свих страна да се чупка да би сваком пала покоја длака.

Издавајући са Пољанским *Кинофон*, прву нашу кинематографску и филмску ревију, већ сам волео филм. Сва страст се бацила на њега. Бошко Токин кога сам срео на вратима „Москве”, био је нов другар, филмски. Мимиком тореадора, гестовима раубритера, речима једног друштвеног виртуоза, он је препоручивао на првом кораку: тако је, само држимо филм! Тодор Манојловић, као негација свег актуелног, истицао је стих, ма какав он био. Растко Петровић је говорио о чистом визионарству. Ранко Младеновић, тада наш сабирач и пребирач, нудио нам је странице *Мисли*. Винавер, најсвежији од свих, био је за сваку врсту посла и за сваку настраност инспирације. Свему је била база досетка. И лепа вегетација (за једног даду) лежала је у свакаким добицама противу Богдана Поповића и ортака, у истицању црначке уметности и Андре Жида, у цитирању Фишеровог романа *Секунда кроз мозак*, у шегачењу кроз Драинчев *Хијнос*, у писању фељтона за *Прејорог*, и у немирном трагању за стилем, стилем, стилем.

То је била прва последица дадаизма и зенитизма. Искрено треба признати, да су многи таленти у тим покретима нестали у том трагању, уосталом залудном, на крају непотребном, јер је, специјално дадаизам, остављао по страни питање стила. Дадаизам, што многи нису разумели, пре је био философски но уметнички покрет. Служио се уметношћу као популарнијим изражавањем. Највећи блеф који се икада десио има срж у тој констатацији. Заиста, право је чудо да су извесни људи схватили даду само као уметничку манифестацију, и накалемили своје мале интуиције на чворнасти корен разноликог, у ствари скептичног и иронизаторског дадаизма. Он је претендовао само на покрет као такав, без смешних упињања футуриста у домену уметности. Дада је уметност узео за средство, не за циљ. Па ипак, надреализам је узео од дадаизма само оно што је било у домену његове философије, и с тим елементима наставио дубока копања по уметности, настојећи да не изађе из оквира стила *јојединих* дадаиста.

Стварни таленат у зенитизму био је Пољански. Разнолик, способан и за журналистику и за сликарство, по потреби филмски стручник и каменорезац, глумац и песник, пун неке чудне инвентивности у сваком послу, нерван, канда због болести живљи него што му снага дозвољава, напрасит и полетан, одушевљен за све што значи негацију његовог стварања, овај човек радио је брзо, глатко, без концепта, без бележака, са безброј симултаних визија у сваком моменту. Међутим, ничег конструктивног, ничег сталног, доследног. Разбарушен и кочоперан као тело, гибак, расплнут као дух. Док је крути Мицић презирао освештале вредности, Пољански је био практичнији и новац би са њим често повео разнолику игру.

Београд мења типове свих страних менталитета. Изгледа да је и Мицић, ма како тврд, томе подлегао. Он је у Београду био неважнији, акомодитивнији, хипокритскији. У једном моменту срећна мисао о бекству спасла га је да не постане обичан и прост. Али зато Пољански пред крај, сломио се потпуно, и мало је недостајало да постане банални експлоататор свог талента, ко зна за чији рачун. У групи послератних вршњака запазио сам тај обрт исувише. Не треба да истакнем факт да је и Бошко Токин, уосталом веома сличан по гипкоћи Пољанском, ушао у један исувише нормалан колосек. Као по диктату Раула Хаусмана: да сачекамо 1999...

Али ван сваке сумње је да није овде било добровољног, већ несвесног померања. Обожаваоци Царе, Бретона, Арагона, Супоа, Коктоа, Рибмон Десења и Макса Ернста претворили су се у јединке које мирно примају саживљавање са опортунистима. Али, млађи људи са више духа али мање неподозриви према смелости у интегралном уметничком смислу, наставили су да обожавају преображаје и трагања нових имена међу литерарним кумирима. Њима недостаје ведрине, али зато су у поседу једног специјалног аналитичког дара, који има своје вредности тек у оном што ће ти људи створити из себе кад се поколебају у садашњици.

Рашчауравање Рада Драинца и Мони Булија, под рефлектором Винавера и дадаистичког импулса, протканог борбеношћу зенитизма, ствара једну специјалну визију из те скоре уметничке прошлости. Були, почевши као дадаиста који елиминира оно што му не лежи у природи, после *Црно на Бело*, где су одштампани дадаистички стихови, пада у параболу на тле „стварности”. Драинац има да захвали дадаизму понеку несентименталну дрскост, али ти су тонови ретки. У битности експресионизма не лежи организован револт. Дадаизам је убацио мисао о револту као таквом, готово бесциљном, или свециљном.

Благодарећи наследницима, надреалистима, њиховој неактивности, повучености и реткости у манифестацијама, лист се обрнуо: у садашњем Београду истрајно се подржава мишљење да је дубоко уметничко реакционарство почетни курс вредности књижевника. Биће доста људи који ће зажалити што надреализам није усвојио методе дадаизма, или, бар, зенитизма. И у дујицама може да се осети и види квалитет воде. Уметност у

епрувети, надреализам, бори се са намештајем у сопственом салону. Мада је двадесет процената дадаистичких начела одгајило три послератне генерације, мада је збирка основних начела у том покрету дала форму осталим покретима све до данас, ипак разблаживање или зортлијство не даје нам доказа о добром искуству безбројних младих песника. Одатле ова констатација: дадаизам и зенитизам дали су данашњици утицај на садржину и квалитет, али ништа за облик покрета. Дадаизам је оставио пример који још дуго нико неће стићи: насртљивост, еластичност и ноншаланс. Најзад, ко ће достићи нерве једног дадаисте...?

И ево вам историјског апсурда: после десет година борби владају у литератури они исти који су владали 1900, или најдаље 1910! Они репетирају своје старе лекције и, не зевајући, многи им кажу: оригинално! Чак и то!

Али треба да будемо опет на секунд дадаисти, и да ведро и лежерно кажемо ону стару дадаистичку: све је свеједно!

a da se posve shvate dada akcija
i da se uzmogne sve stvari voleti

Leto bez sifilisa

knjiga pesama

DRAGANA
ALEKSIĆA

pod ovim ogromnim natpisom iz-
baviće vas sve iz smutnje

5 V

Дадаистичка поезија

PLJUŠTAV ODRAZ OKRETE ME I REKOH

Okamenjene parole uskotračniju um
bezizvorne stvari iskristalisane svetle
razbezbrojene misli umišljaju kraj.

Kuda svetli pravac kut sporedan riše
Trista muklih sena iskurvanih žena
užurbava pravac klizav uskomešan roj.
Ništa ništa ništa
Plač je do me gluh

Ispličan si krupnosmeđi stvaratelju
Parabola neznanih jedinstvenih taliona
Kristalizatorskih peći surovo stoji prkosna

Reč.
Prkositi.

(Dada pesme)

DADA

Umiven jasno sumnja realan čovek stvor
muzički obris stih vapnenac bazalt.

Duša pas subjektivan sam
okolo nečega ide sve
okolo nečega miče kraj.

Probijen viđen neću suton svoj
okrutno krutim ukrućeni stvor
biće čista nemoguća galerija.

Bez jasnosti jasnog jasan život.

(Dada pesme)

OKOLOSVETSKI PORTRET

Pesma 38° 20'

Ovalije dve okolo ovalije kad je dan usprotivi se prekonsekventna zenica noćobdijski instinkt plače. Uvrtanja svega nepigmentskoga. Zajamčuje se Mikelandelo bez genijske bravure, (tik tak tik tak prepotencija svira ogromnu mozgovnost). Jao, Bradati rekonvalescent na usta iskače nudi scenu gatanja. (Evo za krunu!) Creva se prelevaju crevoprelevno jer kičmenica ruši fresko svoga mlečnog potoka. O lubanji peva cvrkut dva zuba okrenuta pizakatedralski upriličjenje svesvrshodnosti (s dozvolom g. bane!). Udavski tip ne podražuje moje nokte kao lepopoelski sumatrički urođenik beloga lica opaljeno bez benzinmotora (karta južnog pola u Helsingforsu 1921.). Došašće retrospektnog mesa ustričarene dlake nepomične podozrelosti. (Sudite sami!) Kemija slavi želučanu pashu bez Pikasa udubena u repo-protoplazmu. Uozbiljeni parazitski HP/4 manjina nečijeg nerazumivog škroba. Sumorno guču komponente. Žalim, ali raskrst. Uskovitlava prapraprataktičnu osob lepi sumračni boj i lopovski kratkocvet.

Lubanja guta 400 imena. Kino brzina Apolo (Molim 10 pp i 20 llll).

Nema prepreke kosti i neprekidnosti. Karavana usablašćena. Bogorodice deeeeeeoouuu...